



**National Library of Thailand
Bangkok, 2002**

All rights reserved.

**No part of this CD may be reproduced,
stored in a retrieval system or transmitted in any form
or by any means, without prior permission from
the National Library of Thailand**

หอสมุดแห่งชาติ ขอสงวนสิทธิ์

ห้ามมิให้ผู้ใดนำส่วนหนึ่งส่วนใด หรือตอนหนึ่งตอนใด ที่ปรากฏอยู่ใน CD นี้

ไปทำการคัดลอก หรือวิธีการอื่นใดเพื่อจำหน่าย จ่ายแจก

ก่อนได้รับอนุญาต

กรมราชเลขาธิการ

พระมหา

ทั้งแก่นชีดที่ปฤษาราชกร

เมื่อวันศุกร์แรมแปดค่ำเดือนเจดปีจอศก

แล

พระราชบัญญัติดำรับทั่ว แก่นชีดดอร์ออฟสเตต

ที่ปฤษาราชกรแผ่นดิน

แล

ปรีวีแก่นชีดดอร์ ที่ปฤษาราชกรในพระองค์

ออกในปีจอศก ๑๒๓๒



ตีพิมพ์ณโรงพิมพ์หลวง ในพระบรมมหาราชวัง

สยาม



พระมหากษัตริย์

ทั้งแผ่นดินที่ปกครอง
เมื่อวันศุกร์ แรมแปดค่ำ เดือนเจ็ด ปีจอชก

และ

พระราชบัญญัติ คำรับตัว แกนขันตอรั้ออพลเทศ
ที่ปกครองราชกรแผ่นดิน

และ

ประวิแกนขันตอรั้ ที่ปกครองราชกรในพระองค์
ออกในปีจอชก ๑๒๓๖

—๐๐๐—

ตีพิมพ์โรงพิมพ์หลวง ในพระบรมมหาราชวัง
สยาม

กรมทาลเลทอธการ



๑ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์รัตน
เทพยมหกมกฤษฎีศวรรัตนราชวรางษ วรุตมพงษ์บริพัม
วรช ติยราชนิกรไวม จาตุรันตบรมหจักรพรตราชสัง
กาศบรมธรรวมิกมหาราชธิราช บรมนาถบพิตร พระจุ
จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เปนพระเจ้าแผ่นดินใหญ่ ในราชการ
ที่ ๕ ในพระบรมราชวงษ ซึ่งได้ประดิษฐานแถดำรงรัตน
ราชไมหัยสวรราชธิปัตถ กรุงเทพนมหานครอมรัตนโกสินทร
มหินทรายุทธยา มหาติถกภพพรรัตนราชธานีบุรีรมอุคม
ราชนิเวศมหาสฐาน เสดจออกพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย
มหัยสวริยพิมาณ ไต่ยสฐานอุตราภิมุขพร้อมด้วยพระ
บรมวงษานุวงษ แถอคมทาเสนาธิบดีมุขมนตรีกระวีระ
ราชปโรหิตาจารย์ ด้วยทหาพลเรือนถวายค่านับไต่ยอัน

กับเจ้าเมืองบาทบงกชมาศพร้อมกัน จึงมีพระบรมราช
 โองการมาพระบัณฑูรสุรสิงหนาท ให้ประกาศแก่พระ
 บรมวงษานุวงษ ข้าพเจ้าของอู่ดีพระบาทให้ทราบทั่วกันว่า
 ตั้งแต่เสด็จบรมราชาภิเศกเถลิงถวัลยราชสมบัติ ตั้งพระราช
 ฤทัยจะดำรงรักษาพระนครขอประชานิยมมา ทั้งพระบรม
 วงษานุวงษ ข้าราชการแลราษฎรให้ถาวรวัฒนายั่งยืนไป
 จึงได้ทรงพระราชอุสาห เสด็จพระราชดำเนินทางทะเล
 ผ่านดินแดนไปประกาศ เมืองต่างประเทศ เพราะจะได้
 ทรงทอดพระเนตรบ้านเมือง แลการธรรมเนียมต่าง ๆ
 สิ่งใดที่จะได้ไปแบบอย่าง แก่บ้านเมืองต่อไปก็เพราะทรง
 หวังตั้งพระราชฤทัยไทย ประสงค์จะทรงจัดการทำนุบำรุง
 พระนคร จึงได้เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรบ้าน
 เมือง ซึ่งได้ มีความเจริญแล้วนั้น ก็ได้ทรงเห็นการดีหลาย
 อย่างที่จะเป็นคุณเป็นประโยชน์แก่แผ่นดิน เปนต้นว่ากคช
 แก่กันแก่เมืองใดประเทศใด ยังถือตามที่เป็นการกคชแก่กัน
 นั้นอยู่แล้ว ก็เห็นว่าประเทศนั้นเมืองนั้นยังไม่มีคามเจริญ
 เปนแน่จึงได้ทรงทอดพระเนตรพระราชอิศริยยศ ทรงหลาย
 อย่าง โปรดให้ขุนนางยืนเฝ้า แลนั่งเก้าอี้ที่เสมอกันก็มีได้
 ทรงถือพระองค์ เพราะจะให้ท่านทั้งหลายเห็นเป็นแน่ว่าจะ
 ทรงปลดเปลื้อง การกคชที่มีอยู่ในบ้านเมืองนั้นให้ลดน้อย

ถอยไปทุกครั้งทุกคราว ครั้นนี้ทรงพระราชดำริเห็นว่า
 ราชการณประโชนนั้นเมื่อถึงใด ที่จะเกิดขึ้นแลการที่ยัง
 รกร้างมาแต่เดิมมากนั้น ถ้าจะทรงจัดการแต่พระองค์เดียว
 ก็จะไม่ใคร่สำเร็จไปได้ ถ้ามีผู้ที่ช่วยกันคิดหาปะปณญา
 แล้วการซึ่งรกร้างมาแต่เดิม ก็จะได้ปลดเปลื้องไปได้
 ที่ละน้อย ๆ ความคึกคักความเจริญ ก็คงจะบังเกิดกับบ้าน
 เมืองจึงได้ทรงจัดตั้งข้าหลวงองธุลีพระบาท ซึ่งมีสติปัญญา
 ไปรุดเกล้าฯ ตั้งไว้เป็นที่ ปกษาแห่งสมเด็จพะเจ้า
 อยู่หัวเมื่อมีราชการวันใด กำหนดให้มาประชุมพร้อมกัน
 จะเสด็จออกในพระที่นั่งแห่งใดแห่งหนึ่งนั้น ให้ผู้เป็นที่
 ปกษาไปเชิญประชุมเส้าในที่นั้นให้พร้อมกัน ในวันตาม
 กำหนดเมื่อยังไม่แล้วการ จะประชุมติดกันไปสองวันตาม
 วันก็ได้เมื่อทรงพระราชดำริห์การสิ่งใด ซึ่งเป็นข้อราชการ
 ที่สำคัญและตั้งเป็นกฎหมาย แลแบบฉบับเป็นธรรมเนียม
 ในแผ่นดิน จะพระราชทานคำสั่งซึ่งทรงพระราชดำริห์นั้น ให้
 ปกษาทั้งปวงทำรัห้ทริตรองดู การจะเป็นคุณฤาเป็นโทษก็
 ให้กราบทูลขึ้นตามความที่เห็น ถ้าเห็นว่าสิ่งไรจะเป็นคุณฤา
 คิการซึ่งจะให้ไปเป็นคุณ ดีกว่าที่ทรงพระราชดำริห์นั้น ก็ให้
 กราบทูลขึ้นถ้าเห็นว่าจะเป็นกรไม่มีคุณเป็นโทษ อย่างไรก็
 ให้กราบทูลได้ ไม่เป็นคนล้นคนทูลไปถ้าหากว่าคำที่ว่าขึ้น

มานั้นก็ควรจะเขาเป็นแบบฉบับได้' ก็ว่าเขาค้านใช้ถ้า
เห็นว่าไม่มีประโยชน์ ก็จะไม่ยกเลย แต่ผู้ซึ่งพูดขึ้นนั้น
ไม่มีโทษ ไม่มีความเสียหายสิ่งไรในทัว ฉะนั้นที่ปรึกษาทั้ง
ปวงจะคิดการสิ่งไรขึ้นได้ ลงเนื้อเห็นกันทั้งแต่สองคนขึ้น
ไปก็ให้นำความขึ้นกราบบังคมทูล ฤๅทำเรื่องราวทูลเกล้าฯ
ถวายเป็นไปรเวทก่อน จะได้ ไม่เป็นที่ขัดขวางแก่ผู้ใดเมื่อ
ทรงเห็นชอบจะได้ทรงปรึกษา ที่ปรึกษาทั้งปวง เมื่อเห็น
ว่าชอบดีพร้อมกันแล้ว คำนี้นี้ก็จะใช้ได้ถ้าการสิ่งไร
ซึ่งปรึกษากันในวันประชุมนั้น จะยังไม่ตกลงแล้วกันก็ได้
ก็จะพระราชทานพระราชดำริห์ แลคำผู้ซึ่งกล่าวขึ้นนั้น
ให้ไปตรึตรองดูที่บ้าน เมื่อถึงคราวประชุมให้นำที่
ปรึกษาทั้งปวง ทำจดหมายมาความคิดของตัวที่เห็นนั้นมา
ถวายในที่ประชุมจงทุกคน จะได้ทรงเทียบเคียงดู เห็นว่า
คำของผู้ใดก็ จะได้เอาคำของผู้นั้นเป็นใช้ได้ ถ้าฝ่าย
หนึ่งเห็นความว่าไม่ดี ฝ่ายหนึ่งเห็นความว่าดี เป็นคำเถียง
แก่งแย่งกันอยู่ดังนี้ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงตัดสิน
เป็นกลางไม่ทรงเห็นว่าเป็นผู้ใหญ่ผู้น้อย สุดแล้วแต่ความ
ยุติธรรมเป็นประมาณ แล้วจะทรงเลือกคำที่ ที่ปรึกษา
มาเห็นว่าใช้ได้ดังนี้ เรียงลงให้เป็นเรื่องจนตลอดการ
ฤๅจะทรงพระราชดำริห์พิเคราะห์ กว่าคำของขุนนางเหล่านั้น

ขึ้นไปอีกก็จะเพิ่มเติมลงด้วย แล้วประกาศที่ปรึกษาทั้งปวง
 ต่อไปเมื่อเห็นว่าดีพร้อมกันแล้ว จะเขาคำนับเป็นใช้ได้
 เมื่อที่ปรึกษาจะเห็นการดีจะมีคุณต่อไปอีก ก็จะไปรุด
 ให้ไป เรียงถ้อยคำตามความคิดของตัวมาว่าไว้ดีกว่า
 จะเห็นชอบพร้อมกัน ลงชื่อพร้อมกันแล้วจึงจะมอบให้
 ผู้ใดผู้หนึ่งรับเขาคำนับนั้น ไปเรียงเป็นพระราชบัญญัติ
 แล้วให้นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เมื่อถึงวันประชุมจะจึงจะให้
 เขาคำนับพระราชบัญญัตินั้น ออกมาให้ที่ปรึกษาทั้งปวงฟัง
 เมื่อเห็นว่าถูกต้องพร้อมกันแล้ว ถ้าเป็นการใหญ่ต้องปฤ
 ษากันเสนาบดี เห็นชอบพร้อมกันแล้วจึงจะลงพระนาม
 ประทับพระราชลัญจกร ในพระราชบัญญัตินั้นเป็นใช้ได้
 อนึ่งจะทรงตั้งพระบรมวงษานุวงษ และข้าราชการอีกพวก
 หนึ่งให้เป็นที่ปรึกษาในพระองค์ เพราะไม่ได้ทอดพระ
 เนตรการสิ่งไรไม่ได้ทรงฟังการสิ่งไรทั่วไป ไม่มีสิ่งไรที่จะ
 เป็นทางปัญญา ซึ่งจะทรงพระราชดำริห์กรบ้านเมือง
 แลจะทรงตัดสิน คำของที่ปรึกษาทั้งปวงให้เด็ดขาดไปได้
 เพราะฉะนั้นจึง จะต้องตั้งไว้สำหรับทรงไต่ถามกรงานให้
 กราบทูลได้ทุกอย่าง ไม่มีการขัดขวางแลปฤษาการซึ่งทรง
 พระราชดำริห์ขึ้นบางสิ่ง ก่อนที่ปรึกษาใหญ่ผู้ที่ไต่มาเป็น
 ที่ปรึกษาในพระองค์ จึงจะเอาใจใส่ในราชการอุสาหสืบ

เสาะแสวงหาคนที่ดี เหมือนหนึ่งผู้หาคนขึ้นไว้จะได้หนุน
ที่ปรึกษาใหญ่ต่อไป แต่ที่ปรึกษาในพระองค์นี้ ไม่มั่งก
หนคว่าเท่าไร แล้วแต่จะทรงเห็นว่าผู้ใดควรจะใช้ได้ก็จะ
ตั้งขึ้นไว้มาก ๆ เมื่อมีการสิ่งไรที่จะทรงปรึกษา จะให้หา
แต่สองคนสามคนตามมากเท่าไรก็ได้ เมื่อทรงถามทราบถึง
ไรก็ให้กราบทูลได้ โดยการที่จริงไม่ต้องระแวงกลัวความ
ผิดร้ายถึงใดฤกว่าจะคิดการสิ่งไรขึ้น ก็ให้กราบทูลได้ โดย
ความที่ตัวคิดเห็น จะทรงปรึกษาการสิ่งไรก็ให้กราบทูลได้
ทุกอย่างเหมือนที่ปรึกษาใหญ่แต่การนั้น ยังไม่ตำราจะต้อง
ทรงปรึกษาที่ปรึกษาใหญ่ ต่อเห็นชอบพร้อมกันแล้วการ
นั้นจึงจะเป็นสำเร็จได้ ให้ที่ปรึกษาใหญ่แต่ที่ปรึกษาใน
พระองค์ จงมีความสามัคคีที่ดี ต่อสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้
มีความอุสาหหมั่นพั่งพั้นคิดทริกครอง ในกิจการแผ่นดิน
โดยสุจริตธรรมทุกประการ ประกาศมณวันศุกร์ แรมแปด
ค่ำเดือนหกปีจอศก จุลศักราชพันสองร้อยสามสิบหก
เป็นปีที่หกในรัชการปัตยุบันนี้

พระราชบัญญัติตำรวจที่ปรึกษาต่อไป

๑ ศุภมัสดุ จุลศักราช ๑๒๓๖ โศกธวัช
บุพพาสาฬหมาส ศุภปัช ปฏิบัติกิติ วัชร
ปริจาเนทกาทกานต

๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์

มทินทรเทพยมหามงกุฏ บุษบรทินราชวิวงษ วรุตมพงษ์
บริพัตร วรวิติยราชนิโกโตม จาตุรันทบรมมหจักร
พรศิริราชสังกต บรมธรมิกมทกษาทิราช บรมนารถ
บพิตร พระจุลจอมเกล้า เจ้าแผ่นดินสยาม
เปนพระเจ้าแผ่นดินในรัชกาลที่ ๕ ในพระบรมราชวงษ
ซึ่งประดิษฐาน แด่ทรงกรุงรัตนโกสินทรมหินทรายุทธยา
ณประเทศบางกอก เปนพระบรมราชธานีมหนครใหญ่
ในแผ่นดินสยามเหนือไท้ แด่เปนบรมราชาธิราช ในเมือง
ใกล้เคียง คือ ทวาย เมือง มลายู เกาะเรี๊ง แด
อื่น ๆ ทรงพระราชดำริเห็นว่า ไ้ทรงประกาศตั้งเกณฑ์
ธวัชออกพลเทศ ที่ปลุกหาราชการแผ่นดิน ไว้แต่วันศุกร์
เดือนหก แรมแปดค่ำ ปีจอชศก เพื่อจะให้ ช่วยคิทรราชการ
แผ่นดิน ซึ่งจะให้ มีคุณมีประโยชน์ ทำนุบำรุงพระนครทั่ว
พระราชอาณาเขตร ให้ราษฎรอยู่เย็นเป็นสุข แต่ยังมี

พระราชบัญญัติสำหรับทั่ว ที่ปลุขาราชการแผ่นดิน ซึ่งจะ
 ประพฤติให้ถูกต้องตามแบบอย่าง ที่ปลุขาราชการไม่
 หนึ่งปรีจันฉัตร คือที่ปลุขาราชการในพระองค์นั้น
 ที่จะไปรุดเกล้าฯ ตั้งขึ้นตามซึ่งมีมาในประกาศฉบับก่อนนั้น
 ก็ควรจะให้มีพระราชบัญญัติ กตหมายบังคับสำหรับทั่วด้วย
 จึงทรงร่างชื่อพระราชบัญญัติ แล้วปลุษาด้วยพระ
 บรมวงษานุวงษ ท่านเสนาบดี แลที่ปลุขาราชการ
 แผ่นดิน ใต้แก้ไขเพิ่มเติมตกลงกัน จึงไปรุดเกล้าฯ ให้
 ตั้งพระราชบัญญัติ สำหรับที่ปลุขาราชการแผ่นดิน แลที่
 ปลุขาราชการในพระองค์ ไว้เป็นแบบฉบับ สำหรับ
 แผ่นดินสืบไป

ฯ

ข้อพระราชนิพนธ์
สำหรับตัว เคนี่ซิดดอร์ออฟสเคค
ที่ปรึกษาการแผ่นดิน

๑ ข้อ ๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะทรงตั้งราช
 ตระกูลแลข้าราชการซึ่งมีตระกูล แลผู้มีสติปัญญา่องไว
 เฉียบแหลมรอบรู้ ในราชกิจการต่าง ๆ ที่มีชื่อเลื่องปรากฏ
 เป็นที่ปฤษาราชการแผ่นดิน ซึ่งเรือกตมภาษาอังกฤษ
 ว่าคนชดอพลเทศโดยกำหนด ตั้งแต่ ๑๐ นาย
 ขึ้นไปไม่ให้เกินยี่สิบนายออกไป ถ้าที่ปฤษาราชการแผ่นดิน
 หนึ่งผู้ใด ซึ่งในพวกที่ปฤษาหมู้เตียวกันไม่เป็นที่
 ชอบใจเพราะทำการผิดไม่สมควรเป็นที่รังเกียจด้วยเหตุใดเหตุ
 หนึ่งจะใคร่ควมผู้นั้นออกเสียจากที่ปฤษา ก็ให้ผู้นั้นมีความ
 รังเกียจนั้นชุนนุกันลงชื่อ ตั้งแต่หกนายขึ้นไป จดหมาย
 ข้อความที่คนชดอพลเทศนั้นทำผิดอย่างไร เป็นที่
 รังเกียจด้วยเหตุไรนั้นขึ้นทุกเกล้าฯ หมายให้ทรงทราบไว้
 ฝ่ายของญาติพระบาท ถ้าพระราชกริย์ทรงเห็นชอบด้วยจึง
 จะควมผู้นั้นออกเสียจากที่ปฤษาได้

ฯ



๑ ข้อ ๒ ท่านเสนาบดีซึ่งมีอำนาจอยู่ในตำแหน่ง มีราช
 การที่เกี่ยวข้องถามพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
 มาประชุมปฤษาในที่ประชุมคนชดอพลเทศ ก็มาได้
 แต่มิได้นับเข้าในพวกที่ปฤษา ๒๐ นาย ซึ่งทรงพระ
 กรุณาโปรดตั้งไว้ หนึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน

จะทรงเลือกพระบรมวงษานุวงษ ทางกรมตั้งไว้ ในที่
 ปกษาราชการแผ่นดิน นอกจากจำพวกที่ปฤษา ๒๐
 ภายนั้นได้อีก ๖ พระองค์ พระบรมวงษานุวงษ ๖ พระ
 องค์ซึ่งทรงตั้งไว้ นั้น ก็มีอำนาจจะเข้าไปนั่งประชุมปฤษา
 ในที่ประชุมปฤษาราชการแผ่นดินได้แลพระบรมวงษานุวงษ
 ซึ่งทรงตั้งไว้ นี้ ถ้าในหมู่เชื้อชดอรรพเทศที่ปฤษา
 ราชการแผ่นดินมีความรังเกียจ ชุมนุมกันลงข้อจดหมาย
 กล่าวโทษกราบบังคมทูล ตั้งแต่ ๖ ภายขึ้นไปถ้าพระเจ้า
 แผ่นดินทรงเห็นชอบด้วย ก็จะต้องห้ามพระบรมวงษานุ
 วงษซึ่งเปนที่รังเกียจนั้น ไม่ให้เข้าไปนั่งในที่ประชุม
 ปฤษาต่อไป

ฯ

๐ ข้อ ๓ ถ้าราชการผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้า
 แผ่นดินได้ทรงพระกรุณาโปรดยกย่องตั้งไว้ ในที่ปฤษา
 ราชการแผ่นดินแล้ว ท่านผู้นั้นมีศบันตาคักก็ควรนับว่าเป็น
 ที่สองรองท่านเสนาบดี ท่านผู้นั้นได้ทำราชการเรียบร้อยที่จะ
 พระราชทานเงินปีไม่ให้ต่ำกว่าปีละ ๔๕ ชั่ง แม้ถึงมิได้
 คงอยู่ในตำแหน่งราชการก็ดี ก็จะมีพระราชทานเป็นส่วน
 เบี้ยเลี้ยงเสมอไปจนตลอดชีวิต เพื่อเป็นเครื่องประคอง
 รักษาคนที่ได้ทรงยกย่องเป็นที่ปฤษาราชการแผ่นดิน

ฯ

๑ ข้อ ๔ ที่ปฤษาราชการแผ่นดินทุก ๆ นาย ต้องกระทำสัตยาบันตั้งแต่วันสถาปนาตัวถวาย ตามคำสาบานสำหรับที่ปฤษาราชการแผ่นดินก่อน แล้วจึงจะนับว่าเป็นที่ปฤษาราชการแผ่นดินได้ ถ้าผู้ใดยังไม่ได้สาบานตัวแล้วผู้นั้นจะเข้านั่งในที่ปฤษาราชการแผ่นดินไม่ได้

ฯ

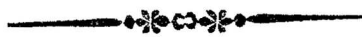
๐ ข้อ ๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินเปนประติเตนหัวหน้าปธานาธิบดีเป็นที่แล้ว ที่จบเป็นผู้บำรุงในที่ปฤษาราชการแผ่นดิน จะแสดงงานในที่ประชุม ถ้าจะไม่แสดงมาก็ได้ ตามพระราชอัธยาศัย

ฯ

๐ ข้อ ๖ เคาน์ซิลออฟสเตต ที่ปฤษาราชการแผ่นดินต้องเลือกผู้หนึ่งผู้ใดใน ๒๐ นาย นั้นยกให้เป็นไวซ์เปรสิเตน คือเป็นผู้รับแสดงคัมภีร์ชี้ขาดในการปฤษาราชการแผ่นดินนายหนึ่ง เพื่อไว้เป็นที่สองรองพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน ในเวลาซึ่งไม่ได้เสด็จออกปฤษาราชการแผ่นดินทุกคราวประชุม แลตำแหน่งไวซ์เปรสิเตนนี้นั้นจะเลือกจกชั้นไว้ปีละนายหนึ่ง ถ้าจะเลือกผู้ใดที่ได้เป็นในปีก่อนนั้น ให้ว่าการต่อไปอีกก็ได้ แต่เมื่อพร้อมใจกันเลือก เห็นว่าท่านผู้ใดควรจะเป็นไวซ์เปรสิเตนได้

ก็ให้ลงชื่อกราบบังคมทูลพระกรุณาให้ทรงทราบ ฝ่ายของ
 ขุนพระบาทก่อน ก็ทรงพระราชดำริห์เห็นชอบด้วยท่านผู้
 นั้นจึงเป็นตำแหน่งไรซ์เปรสิเดนได้ ก็ผู้ซึ่งได้รับตำแหน่ง
 เป็นไรซ์เปรสิเดนแล้ว มีความผิดไม่เป็นที่ชอบพระราชา
 ทัยยังยังไม่ครบกำหนดปี จะโปรดให้ออกเสียจากที่ไรซ์
 เปรสิเดนเวลาใดก็ได้

ฯ



๑ ข้อ ๗ ผู้ที่ตั้งอยู่ในตำแหน่งไรซ์เปรสิเดนนั้น ต้อง
 เป็นพระเถาใจใส่จัดการ ในที่ปรึกษาาราชการแผ่นดินให้เรียบ
 ร้อยทุกอย่าง แลเป็นผู้ซึ่งในจดหมายข้อคำปรึกษาแลใน
 จดหมายตอบคำปรึกษา ซึ่งจะต้องลงชื่อเป็นสำคัญทุก
 เรื่องแลจะต้องพูกนำแลพูกแทน ที่ปรึกษาาราชการแผ่นดิน
 ดินให้ทราบทั่วกันในที่ประชุม ถ้าการในเคาน์ซิลออฟ
 สเตต จะต้องจับฉลากซึ่งเรียกตามภาษาอังกฤษว่าโวล
 ไรซ์เปรสิเดนต้องเป็นผู้จับตรวจฉลาก ถ้าในหมู่ที่ปรึกษา
 ราชการแผ่นดินด้วยกัน จะเกิดแก่งแย่งทุ่มเถียงไม่ตกลง
 กันประการใดก็ดี ในเวลานั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน
 ซึ่งเป็ไรซ์เปรสิเดนไม่ได้เสด็จมาอยู่ในที่ประชุมด้วย ไรซ์
 เปรสิเดนต้องเป็นผู้จับฉลากฉีก และตัดสินคดีนั้นเสีย
 ให้เรียบร้อย อย่าให้เป็นคำโต้เถียงกันให้

ฯ

๑ ข้อ ๘ ในราชการที่ปรึกษาต้องมีการศึกษา ต้องมีตำแหน่งเคตลิกออฟ
 เคตลิกออฟเคตลิกออฟเคตลิกออฟ ในที่ปรึกษาคนหนึ่งต้องเคตลิก
 ออฟเคตลิกออฟเคตลิกออฟ ผู้ช่วยที่ปรึกษาคนหนึ่ง ทั้งสอง
 นายนี้มีตำแหน่งราชการที่จะรักษาบัญญัติ แลจกหมายเหตุ
 ในที่ปรึกษาทุกอย่างทุกประการ เคตลิกออฟต้องเคตลิกออฟ
 รักษาหนังสือไว้ ในพระบรมมหาราชวังแลจะต้องมีเคตลิก
 ใช้ ให้ขอแก่การตำแหน่งเคตลิกออฟ จะนับเข้าในพวกที่ปรึกษา
 แลจะเข้าประชุมปรึกษาราชการด้วยไม่ได้ เปนแต่พนักงาน
 รับใช้การงานของเคตลิกออฟเคตลิกออฟเคตลิกออฟ แลเป็นผู้
 จกหมายเรื่องราวในการปรึกษา แลเคตลิกออฟต่าง ๆ เรียบ
 เรียงให้เป็นเรื่องความ ตามที่ได้เห็นได้ยินได้ฟัง ในที่
 ปรึกษาให้เรียบร้อยจัดเจน อย่าให้ผิดเพี้ยนเปลี่ยนแปลงให้
 ผิดจากข้อความปรึกษาจกทุกข้อ แลต้องเอาใจใส่รักษา
 หนังสือต่าง ๆ อย่าให้เป็นอันตรายได้ ถ้าจะเรียบเรียงเรื่อง
 ความปรึกษา แลเคตลิกออฟต้องเรียงความให้ต้องตามความ
 คติของผู้ให้เรียงแลให้เรียบร้อยเข้าใจง่าย อนึ่งผู้รับ
 ตำแหน่งเคตลิกออฟนี้ ต้องเป็นผู้ซึ่งสัตย์สุจริตภักดีต่อราช
 การแลต้องสาบด้าวว่า ถึงซึ่งตัวได้เห็นได้ยินได้ฟัง
 ในที่เคตลิกออฟเคตลิกออฟเคตลิกออฟ จะรักษาไว้ให้เป็นความ
 ลับมิให้แพร่งพลาบ เว้นไว้แต่เรื่องไรที่เคตลิกออฟ

ออฟสเตต จะเปิดเผยได้ ไม่เป็นการลับจึงจะพูดได้เคลติกที่ ๑
เคลติกที่ ๒ ทั้งสองนายนี้ จะมารับราชการประชุมพร้อม
กันทั้ง ๒ นายก็ได้ ถ้าจะผลัดเปลี่ยนกันมาตามเวลาที่
มีเหตุการณ์คือว่าจะใช้ แดการสำคัญก็ได้ ๗๕



๐ ข้อ ๙ ถ้าเวลาใดพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน ไม่
ได้เสด็จมาในที่ประชุม แดพระราชทานพระราชนิพนธ์
เป็นตำเนา กระแสพระราชดำริห์มาในที่ประชุมให้ไว้เปร
ติเทนอ่านพระราชหัตถเลขา นั้น ให้ที่ปรึกษาได้
ฟังทั่วกัน ๗๖



๐ ข้อ ๑๐ ถ้าที่ปรึกษาผู้ใดคนหนึ่ง อยากจะให้ ที่ปรึกษา
ปรึกษาข้อกตหมายตามที่ตัวได้ คิดเห็น ถ้าจะปรึกษาใน
เรื่องราวที่จะถวายในพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน ถ้า
จะเปลี่ยนข้อสำคัญในคำปรึกษา ที่เคาน์ซิลออฟสเตต
ยังปรึกษากันอยู่ ถ้าจะยกข้อใดข้อหนึ่งในเคาน์ซิลออฟ
สเตตซึ่งเป็นข้อสำคัญก็ดี ต้องให้ที่ปรึกษาผู้นั้นเขียน
เป็นเรื่องราวมาขึ้นต่อไว้สเปรติเทนก็ได้ ให้ไว้แก่เคลติก
ออฟเคาน์ซิลก็ได้ ขึ้นให้ทันที่จะคัดลอกไปมาส่งผู้ ซึ่งเป็นที่
ปรึกษา ทุก ๆ นายก่อนเวลาประชุม ๒๔ ชั่วโมง

ถ้าคิดการตั้งโทษใหม่จะนำเรื่องราวจนทุกเกณฑ์ ๑ ถวาย
 ต้องให้ มีคนไข้จิตเวชหรือพลตครรับรองเห็นด้วย ทั้งแต่
 นายหนึ่งขึ้นไปจึงจะถวายได้ ถ้าเป็นแต่จะแก้ไขในข้อ
 เด่นน้อยมิใช่ข้อใหญ่สำคัญ ถ้าเป็นแต่จะคัดค้าน
 การเล็กน้อย ซึ่งผู้อื่นยกขึ้นปฤษาไม่ต้องจดหมายมา
 ขึ้นถึงว่าแล้วก็ได้ ๖๖

๐ ข้อ ๑๑ ถ้าจะมีการประชุมเมื่อใด ให้เคลิกมีจดหมาย
 เชิญท่านคนไข้จิตเวชหรือพลตคร มาประชุมทุก ๆ นาย
 ในจดหมายนั้นมีไปให้ ข้อ กำหนดเวลาดนัดที่ประชุมแล
 เรื่องเหตุที่จะต้องปฤษาให้ถ้วนถี่ทุกประการ ให้ที่ปฤษา
 ทราบก่อนเวลาประชุม ๒๔ ชั่วโมง ถ้าที่ปฤษามี
 ราชการประชุมต่อกันไปคราวหนึ่งหลาย ๆ วัน เคลิก
 ไม่ต้องมีจดหมายเชิญ ถ้ามีเหตุสำคัญเป็นการควรที่จะ
 ให้ประชุมโดยเร็ว เคลิกต้องมีจดหมายไปเชิญคนไข้จิต
 เวชหรือพลตครทั้งปวงให้ปนการเร็ว ให้ทันเวลา ๖๗

๐ ข้อ ๑๒ ถ้าเกิดเหตุใหญ่ เป็นการฉุกเฉินสำคัญใน
 แผ่นดินคนไข้จิตเวชหรือพลตคร ทั้งปวงทราบแล้วไม่ต้อง
 รอรับจดหมายเชิญ ให้รีบเข้ามา ในที่ประชุมปฤษา
 โดยเร็ว ๖๘

๑ ข้อ ๑๓ ในวันประชุมนั้น ถ้าถึงเวลาตามกำหนดที่
 จดหมายแล้ว เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพลตบยังหาพร้อมกันไม่
 มาพร้อมเพียง ๗ นายมากกว่า ๗ นายแล้ว ขอให้หรือ
 คอยเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพลตบ ผู้อื่นซึ่งยังไม่มานั้นให้เสีย
 เวลาเลย ถ้าใช้วิธีแปรติเตน ยังไม่มาในที่ประชุมนี้ให้เสีย
 ท่านผู้ใดคนหนึ่ง ซึ่งจะเห็นพร้อมกันว่าเป็นผู้ขาดบังคับ
 การได้ ให้ว่าการแทนวิธีแปรติเตน แล้วจึงชุมนุม
 ปกษามาราชการ

๓๖

๑ ข้อ ๑๔ ถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพลตบ กับวิธีแปรติเตน
 นั้นพร้อมกันในที่ประชุมแล้ว ให้เลิกอ่านจดหมายปกษามาร
 ดำรงใจความที่ได้ประชุมปกษามาร ในวันก่อนแต่ข้อ ๆ
 ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพลตบฟังทั่วกัน ถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือ
 พลตบทั้งปวงเห็นถูกต้องกันแล้ว วิธีแปรติเตนจึงจะลงข้อ
 เป็นสำคัญ ถ้ามีผู้คัดค้านขึ้นในข้อใดข้อหนึ่งต้อง
 ปกษามารอีกที่ควรจะได้แก้ไขก็ให้แก้ไขให้เสร็จ ในเวลา
 นั้นก็เห็นถูกต้องพร้อมกันแล้ว วิธีแปรติเตนจะได้ลง
 ข้อให้เป็นการเสร็จในการปกษามารวันหนึ่ง แล้วให้วิธี
 แปรติเตนนำความ ขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณาทรงเห
 ชอบแล้วคำปกษามารนั้นจึงใช้ได้ ถ้าคำปกษามารนั้นไม่ตก

ลงกันในข้อใดข้อหนึ่งก็ดี ไรซ์เปอร์เซ็นต์ต้องบังคับให้
ไวทคือจับตก

ที่จะ



๑ ข้อ ๑ ๕ ทำปฤชาในวันก่อนตกดงเปนเสร็จกัน จน
ไรซ์เปอร์เซ็นต์ได้ลงชื่อในหนังสือทำปฤชาแล้ว ไรซ์เปอร์
เซ็นต์จะยกข้อความใหม่ ที่จะปฤชากันในวันนั้นให้เคาน์
ซิลออฟสเตตได้ทราบ ไรซ์เปอร์เซ็นต์จะพูดขึ้นเองถา
จะเชิญผู้ใดคนหนึ่ง ให้สืบกล่าวความในเรื่องนั้นก็ได้ ที่จะ



๑ ข้อ ๑ ๖ ในที่ประชุมเคาน์ซิลออฟสเตตนั้น ยก
ไว้แต่ไรซ์เปอร์เซ็นต์ผู้เดียวเป็นหัวหน้าเป็นประธาน นอกนั้น
เป็นผู้มียศเสมอกันทั้งสิ้น ไม่มีสูงต่ำกว่ากันถ้าเคาน์ซิล
ออฟสเตต ๒ นายขึ้นขึ้นจะพูดความพร้อมกัน ไรซ์
เปอร์เซ็นต์จะชักชวนให้ผู้ใดคนหนึ่งได้ไว้ และให้ผู้ใดพูดก่อนต้อง
ชักชวนตามลำดับข้อซึ่งเรียงอยู่น่าแต่หลัง ในคำหมายประ
ภาศเดิม แต่ผู้ซึ่งได้เป็นเคาน์ซิลออฟสเตตก่อนแต่
หลังผู้ที่มีชื่ออยู่น่า แต่ผู้ซึ่งได้เป็นเคาน์ซิลออฟสเตต
ก่อนถ้าไรซ์เปอร์เซ็นต์ต้องชักชวนให้พูดก่อน ถ้าท่านเสนา
บดีซึ่งเชิญมาอยู่ในที่ประชุมนั้น จะขึ้นขึ้นพูดพร้อมกัน
กับผู้อื่นไรซ์เปอร์เซ็นต์ต้องชักชวน ให้ผู้อื่นหนึ่งคนได้

ยอมให้ท่านเสนาบดีพูดก่อน เพราะท่านเสนาบดีถูกระราช
 กรมากจะให้ทรงรอไว้ จะเสด็จราชการอื่นไป ถ้าเป็น
 ท่านเสนาบดีด้วยกันนั้นจะพูดพร้อมกัน ไร้เปรติเคน
 ต้องตัดสินตามการที่ ได้รับแจ้งแห่งยศ ท่านเสนาบดีก่อน
 แดห์ลิ่ง

ฯ

๐ ข้อ ๑๗ มีกำหนดห้ามว่า เคาน์ซิลออฟสเตต
 ผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งจะพูดในที่ ในความปฤษาเรื่องเดียวกันวัน
 เดียวกันอย่าให้พูดซ้ำมากกว่าสองคราว เว้นแต่ความ
 ต่างเรื่องจึงพูดได้ ถ้าไร้เปรติเคนจะเชิญผู้หนึ่งให้พูด
 มากกว่าสองคราว เพื่อจะตอบความและแก้ไขความ
 จึงพูดได้

ฯ

๐ ข้อ ๑๘ ถ้าเคาน์ซิลออฟสเตต ผู้ใดผู้หนึ่ง
 จะขอให้จดหมายถ้อยคำซึ่งกล่าวได้พูดเองก็ดี ถ้าท่านผู้หนึ่ง
 พูดก็จะต้องบอกแก่ไร้เปรติเคนขอให้จดคำนั้นไว้ แล้วเคลิก
 ต้องจากคำนั้นไว้ อนึ่งถ้าเคาน์ซิลออฟสเตตผู้หนึ่ง
 ผู้ใดได้ยกข้อปฤษา ข้อใดข้อหนึ่งขึ้นพูดในที่ประชุม
 แดห์ลิ่งให้ไวทิจับฉลาก ถ้าไม่มีผู้ลงใจรับรองเห็นชอบด้วย
 ทั้งแต่คนหนึ่งขึ้นไปแล้ว ไม่ต้องไวทิจับฉลากเลยถ้าผู้ใด

ผู้หนึ่งจะห้ามการขี้โตข้อหนึ่ง จะต้องมีผู้รับรองเห็นชอบด้วยทั้งแต่ละคน ๑ ขึ้นไป ถ้าไม่มีผู้รับรองก็ไม่ต้องไวตัจฉนถากถ้ามีผู้กล่าวขึ้นเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ดี มีผู้รับรองเห็นด้วยคน ๑ พร้อมแล้ว แต่ไม่มีใครพูดห้ามกันทางแล้ว ไวซ์เปรดิเตนต้องถามเกณฑ์ชิลดรออฟสเทศทั้งปวงว่าเรื่องนี้ ใครจะเห็นข้อห้ามที่ตกนอบบ้างไรบ้าง ถ้าไม่มี ใครห้ามที่ตกนแล้ว ก็เป็นอันเห็นว่ายอมพร้อมกันความขึ้นนั้นเป็นใช้ได้

พระ



๑ ข้อ ๑๘ ถ้าเกณฑ์ชิลดรออฟสเทศ ผู้ใดผู้หนึ่งจะห้ามที่ดีก็จะยกข้อแก้ไชที่ดี และมีผู้รับรองเห็นด้วยคน ๑ ให้เกณฑ์ชิลดรออฟสเทศปรึกษากันก่อน ต่างคนต่างพูดชักถามกันตามแต่ปัญญาแลรูปความ ครั้นพูดกันขึ้นข้อความแล้ว จึงให้ ไวตัจฉนถากคือให้ผู้ ที่เห็นด้วยฝ่ายขึ้นขึ้นพร้อมกัน ให้ ไวซ์เปรดิเตนนับควาฝ่าย ๑ จะเป็นก้นายแล้วให้ผู้ ที่ฝ่ายข้างไม่ยอมเห็นด้วยนั้น ขึ้นขึ้นพร้อมกันให้ ไวซ์เปรดิเตน นับควาฝ่ายนี้จะเปนก้นายถ้ากรไวตัจฉนถากมีผู้เห็นด้วยถึงหนึ่ง ไม่ยอมเห็นด้วยถึงหนึ่งเท่ากันทั้ง ๒ ฝ่าย ก็ให้ ไวซ์เปรดิเตนยกความเรื่องนี้เสียให้ ไวตัจฉนถากใหม่ในเวลาที่อื่น เว้นแต่พระบาท

สมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน ซึ่งเป็นประติเคนประทับอยู่ในที่ประ
ชุมนั้นด้วยสวดแล้วแต่จะทรงทักเตือนในการเรื่องนั้น ราช



๑ ข้อ ๒๖ ถ้าโจทก์จับฉลากกัน ในข้อเดิมข้อแก้กัน
แล้วแต่มีผู้เห็นชอบในข้อเดิมข้อแก้มากด้วยกัน ต้องเอา
ข้อนั้นเดิมในข้อเดิมให้เรียบร้อย แล้วให้โจทก์จับฉลาก
อีกครั้ง ๑ ถ้าคนมากไม่เห็นด้วยในข้อเดิมข้อแก้ทั้งสอง
จับฉลากแต่ในข้อเดิมเท่านั้น หนึ่งในความข้อใดมีผู้ใด
ผู้หนึ่งเห็นชอบด้วยว่าเป็นดี ไม่ต้องแก้ ไซ้แต่มีผู้อื่นรับ
รองพร้อมใจเห็นด้วย แลได้ โจทก์จับฉลากกันมีผู้เห็น
พร้อมกันมากความข้อนั้น ไม่ต้องเดิมต้องแก้เป็นข้อ
ได้ข้อหนึ่งเกณฑ์จิตอาสาพลเรือน ผู้ยกจะขอรองไว้จะให้
ประชุมทวงในเวลาอื่น ถ้าจะให้เลิกข้อที่ปฤชาอยู่นั้นจะให้
ปฤชาก่อนในคราวหลัง ถ้ามีผู้รับรองเห็นด้วยกับผู้หนึ่ง ก็ดี
ให้ ไซ้ประติเคนบังคับการโจทก์จับฉลากกันถ้ามี ผู้มีเห็น
พร้อมกันมากการนั้นให้บังคับเลิกตามที่เห็นพร้อมกัน ถ้าผู้
ได้ข้อเลิกครั้งหนึ่งแล้ว แต่ผู้อื่นไม่ยอมเห็นด้วยห้ามไม่
ให้ผู้นั้นขอเลิกอีกในระหว่างโมง ๑ ถ้าพ้น กำหนดโมง ๑
จะขอเลิกเสียอีกก็ได้ ถ้าข้อที่ปฤชาก่อนนั้นปฤชาแล้ว
กันแล้วจะยกข้อใหม่มาปฤชาต่อไป แม้ยังไม่พ้นกำหนด

บทโม่ง ๑ ผู้นั้นจะขอเลิกได้ก็ได้

จะ

๐ ข้อ ๒ ๑ ถ้าเคาน์ชิลออฟสเตต ผู้นั้นผู้ใดทำการไม่ชอบ แลพบเป็นการขัดขวางให้ได้ราชการ แลเป็นที่ขัดเคืองแก่ผู้อื่น ไร้เปรตเตนห้ามปรามผู้นั้นทักฟังบังคับ ไม่ ไร้เปรตเตน ต้องให้ถึงข้อผู้นั้นไว้ในจดหมายปลุกษาแก่ ถึงคราว เคาน์ชิลออฟสเตตประชุมกันอีกในคราวหลัง ไร้เปรตเตนจะยกความข้อนั้นขึ้นปลุกษาในที่ประชุม เพื่อจะให้ เคาน์ชิลออฟสเตตทั้งปวงเห็นผิดแลชอบพร้อมกัน ถ้าเคาน์ชิลออฟสเตต ผู้นั้นมีความผิดนั้นรู้ ศักตณามีความผิด แลรับสารภาพโทษตนได้ก็เป็นการดี ถ้าผู้นั้นยังไม่รับสารภาพผิดต่อ ไร้เปรตเตน ๆ ต้องทำจดหมายเรื่องความนั้น ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน เพื่อจะให้ทรงจ้การรักษาสืบ ในเคาน์ชิลออฟสเตตให้ไว้บริบอบไว้ให้เสียมณูญ เพราะมีผู้ขัดขวางไม่ฟังบังคับ ไร้เปรตเตน แลอำนาจในการเคาน์ชิลออฟสเตตก็น้อยลงเต็มดวงจะไม่สมบูรณ์ได้

๐ ข้อ ๒ ๒ ถ้าเคาน์ชิลออฟสเตต จะประชุมปลุกษาการในที่ใดเวลาใด ห้ามไม่ให้เอาเสนอนเขา

คนใช้ของเจ้าเมืองร้อยพลเทศ ทั้งปวงเข้ามาในที่ประชุม
เป็นอันขาด

ฯ

๐ ข้อ ๒๓ ถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน มีพระ
ราชประสงค์จะรับสั่งให้หาปริ้วเจ้าเมืองร้อยพลเทศ คือที่ปรึกษา
ราชการในพระองค์ผู้ใดบ้างก็ดี หลายคนที่เข้ามาประชุม
ปรึกษาพร้อมกัน เจ้าเมืองร้อยพลเทศในเรื่องใดเรื่อง
หนึ่งซึ่งกำหนดในจดหมายเชิญในเรื่องนั้น ปริ้วเจ้าเมือง
ร้อยพลเทศ มีอำนาจที่จะพูดให้ข้อเท็จจริงแก่แต่ให้ โวตจับฉลาก
ได้เหมือนดังเป็นเจ้าเมืองร้อยพลเทศเอง แต่นอกจาก
เวลาประชุมนั้นแล้ว ปริ้วเจ้าเมืองร้อยพลเทศไม่ต้องเฝ้าพระ
การในเรื่องนั้น ถ้าเจ้าเมืองร้อยพลเทศทั้งนั้นด้วยกัน ฤๅทั้ง
แต่ ๖ นายขึ้นไปพร้อมใจกัน เห็นว่ามีการเกี่ยวข้องกับ
ควรจะเชิญปริ้วเจ้าเมืองร้อยพลเทศผู้ใดคนหนึ่ง มาปรึกษาใน
เรื่องความที่เกี่ยวของนั้น ให้มีจดหมายเชิญมาในทันที
ก็ได้ แลปริ้วเจ้าเมืองร้อยพลเทศนั้น มานั่งพูดในที่ปรึกษาประชุม
ด้วยความเรื่องนั้นได้ แต่ไม่มีอำนาจที่จะให้ข้อเท็จ
จริงแก่แต่ให้ โวตจับฉลากได้ เป็นแต่ผู้จะต้องแจ้ง
ความตามสั่งใส่ของเจ้าเมืองร้อยพลเทศเท่านั้น

ฯ

๐ ข้อ ๒ ๔ ถ้าเคาน์ซิลออฟสเตต ผู้หนึ่งผู้ใด เพราะตนเป็นคนชรามากได้ถึงปัญญาอ่อนแล้ว ถ้าเพราะเหตุ ชาติข้ออื่น ๆ จะรับราชการตำแหน่งเคาน์ซิลออฟสเตต ตลอดพระเดชพระคุณต่อไปไม่ได้ จะกราบบังคมทูลลา ออกจากตำแหน่งราชการเคาน์ซิลออฟสเตต การนี้ สุดแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรด ถ้าทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ออกจากตำแหน่งยศ เคาน์ซิลออฟสเตต ก็ต้องออกจากราชการอื่น ๆ ที่ตนได้บังคับมานั้น ด้วยซึ่งจะเลิกแต่สิ่งที่ตนชอบ และจะละวางซึ่งสิ่งที่ไม่ ชอบเช่นนั้นไม่ได้ แม้ถึงโปรดให้ออกจากตำแหน่งยศแล้ว ก็ถ้าผู้นั้นได้รับราชการ ในตำแหน่งที่ปฤักษาราชการ แผ่นดินเรียบร้อยมาถึง ๕ ปี ก็จะมีพระราชทานเป็นเบี้ยเลี้ยง ซึ่งภาษาอังกฤษเรียกว่าเป็นแซน ๓ ส่วน ถดจากส่วนเดิม ส่วน ๑ คงได้รับพระราชทานแต่ ๒ ส่วน คือไม่ต่ำกว่า ปีละ ๓๐ ชั่ง

ฯ

๐ ข้อ ๒ ๕ ถ้าเคาน์ซิลออฟสเตต ผู้ใดผู้หนึ่งได้ รับราชการมาครบ ๕ ปีแล้ว ต้องคิดออกจากตำแหน่งยศ เคาน์ซิลออฟสเตต ที่ปฤักษาราชการแผ่นดินด้วย เหตุใดเหตุหนึ่งแล้ว ผู้นั้นยังมีพระราชทานเป็นเบี้ยเลี้ยง

๓ ส่วนให้ส่วน ๑ คือ ๑ ๕ ชั่ง อึ่งเงินเบี้ยเลี้ยงซึ่ง
ทรงกำหนดมานี้เป็นอย่างต่ำที่สุด ซึ่งผู้จะได้รับพระราชทาน
ก็เกณฑ์จัดออร์ฟสเททมีความอุสาหะ ทั้งความสวามิ
ภักดีเตโชใจใสในราชการ หมั่นตรองคิดอ่านการที่จะ
เป็นคุณเป็นประโยชน์แก่แผ่นดิน แด่ให้เจริญพระ
เกียรติยศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยิ่ง ๆ ขึ้นไป
ก็จะทรงพระกรุณาโปรด พระราชทานเงินปีแก่เบ็นชัณ
เบี้ยเลี้ยงเพิ่มขึ้นไป ให้สมควรแก่ความชอบมากน้อย ชะ

คำสาบ
แก่นจิตรร้อฟสเคท
คือที่ปฤกษารวบรวมแผ่นดิน

๐ ข้าพระพุทธเจ้า ขอกระทำการสัตย์ตนถวาย
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สมเด็จพระปรมินทรมหจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้า เจ้าแผ่นดินสยาม เณระ
พระศรีวิชนไตรบ พระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า
พระสงฆ์เจ้า แลผู้ซึ่ง สิ่งซึ่งใหญ่เป็นประธาน
ในสากลโลกย์ ทั้งเทพยดาซึ่งมีมหาศรัทธาคุณภักดี
สิทธิ์ ทรงพิพจน์บัญชา ทรงพิพจน์ไต่ต มีฤทธิ มีอำนาจ
แผ่ไปทั่วสากลเมณนี้ อาจรู้ อาจเห็น การสุจริต การทสุจริต
ในดวงจิตรของมนุษย์ทั้งปวง ทั่วทุกสถาน จงเป็น
สักขีพยานแก่ข้าพระพุทธเจ้า ด้วยบัดนี้พระบาทสมเด็จพระ
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า
ยกของทั้งข้าพระพุทธเจ้าไว้ ในที่เคาน์ซิลลอร์ออฟสเทก
ที่รับปลุกขาราชการแผ่นดิน ข้าพระพุทธเจ้าจะตั้งใจ
สวามิภักดิ์ กระทำการสัตย์ตนถวายบาทเจ้าถวาย ตาม
ข้อคำสาบานทั้ง ๑๗ ข้อ ด้วยความเต็มใจจะไม่เป็น
แต่สักว่าออกกรเจ้เพท

๐ ข้อ ๑ ข้าพระพุทธเจ้า จะกราบทูลปฤชาในข้อใด

ข้อหนึ่ง นั้น จะกราบทูลทูลด้วยเทมสติปัญญา แด่เทม
 ความคิดทวิตรอง ซึ่งข้าพระพุทธเจ้าเห็นว่าเปนการดีมี
 คุณเปนความเจริญ แด่ข้าพระพุทธเจ้าจะไม่ทอดธุระใน
 การที่จะมาประชุมปรึกษาราชการ ทุก ๆ ครั้ง แด่จะ
 เอาใจใส่ป้องกันรักษาเกรียติยศ ในเคณฑ์ขัดให้เต็มกำลัง
 เพื่อจะให้การตั้งได้ไปถูกตา ในเคณฑ์จิลดอร์ออฟสเตด
 ดำรงไว้ด้วยดี แด่จะไม่ให้ ชื่อเสียงยศศักดิ์ของเคณฑ์
 จิลดอร์ออฟสเตดเสื่อมสูญไป

ฯ



๑ ข้อ ๒ ข้าพระพุทธเจ้า จะกราบทูลปรึกษา
 สิ่งใด ๆ จะคิดให้เป็นเกรียติยศ เปนการเจริญแด่พระ
 บาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แด่จะให้เปน
 คุณ เปนประโยชน์ แก่แผ่นดินให้ราษฎรมีความสุขโดย
 ชอบธรรมทุกประการ ข้าพระพุทธเจ้าจะไม่ถลำเอียง
 คิดหลักแต่เพียงให้ได้ยศความจริงใจ เพราะเห็นแก่คนที่ข้า
 พระพุทธเจ้ารักใคร่ แด่ญาติพี่น้องบุตรภรรยาแลผู้มี
 คุณ แด่ข้าพระพุทธเจ้าจะไม่คิดหนีความจริง เพราะ
 กลัวท่านผู้มีอำนาจ แด่กลัวความพยานพยานจะ
 ไม่กระไรความจริงเป็นเท็จกลับเท็จเป็นจริง เพราะผู้ซึ่ง
 ข้าพระพุทธเจ้าเกลียดชังไม่ชอบ

ฯ

๑ ข้อ ๓ การสิ่งใดที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระราชดำริห์ไว้ในเกณฑ์จิต ซึ่ง
ยังไม่เป็นการเปิดเผย ข้าพระพุทธเจ้าจะรักษาความ
ข้อนั้นไว้ ให้เป็นการลับมิให้แพร่งพรายได้ ๗๖



๑ ข้อ ๔ ข้าพระพุทธเจ้าจะไม่ทำการผิดกลับเอาเท็จเป็น
จริง เพราะเห็นแก่ผู้มีสติบน และผลประโยชน์ในตน
แลเพราะเชื่อคำคนยุบยงชักนำ ให้เสียจากสิ่งที่ตรง ๗๗



๑ ข้อ ๕ การสิ่งใดที่ได้ปรึกษาตกลงกันแล้ว ข้า
พระพุทธเจ้าจะเอาใจใส่ ช่วยคำชู้ตหนุนในการซึ่ง
ปรึกษาตกลงกันนั้นให้มั่นคงแข็งแรง ๗๘



๑ ข้อ ๖ ถ้าผู้ใด ผู้หนึ่ง จะขึ้นทางขัดขวางก่อกวน
การซึ่งได้ปรึกษาตกลงพร้อมกันแล้ว ข้าพระพุทธเจ้า
จะเป็นผู้ตอบโต้ ต่อสู้กับผู้นั้น ให้โดยสติปัญญาความคิด
เต็มกำลังอำนาจแห่งข้าพระพุทธเจ้า ๗๙



๑ ข้อ ๗ ข้าพระพุทธเจ้าจะตั้งใจรักษาประเพณี
ทั่วไปให้สมควร แก่แบบอย่างธรรมเนียมเกณฑ์จิตลอร์ด

ออฟสเทก ซึ่งเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์กะตัญญู แด
 รัช ไรร์ ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 ไม่คิดประทุษร้ายตัวภรรยาจากน้ำจิตรทุกประการ ข้า
 พระพุทธเจ้า ขอรับพระพุทธานุญาตนิยมนามคำสาบาน
 ที่ข้าพระพุทธเจ้าถวายสัตย์บัดนี้ทั้ง ๗ ข้อนี้จึงทุกประ
 การ ถ้าข้าพระพุทธเจ้ามิได้ดำรงคงอยู่ใน ความ
 สัตย์ตามข้อใด ข้อหนึ่งไซ้ ขออำนาจผู้ซึ่งตั้งซึ่งเป็น
 ใหญ่เป็นประธานในสากลโลกย์ แลอำนาจเทพยดาซึ่ง
 รักษาขุติธรรม แล โทษแห่งวจีทุจริต จงบันทอน
 โทษทุกขโทษให้ ถึงแก่ข้าพระพุทธเจ้า จนถึงชีวิตัน
 ตายด้วยความลำบาก ให้เห็นประจักษ์แก่ตาโลกย์ในชาตินี้
 หนึ่งทางใดซึ่งเป็นช่องจะให้ ได้ถึงความสุข ความ
 เจริญในภพนี้แลภพหน้า ทางนั้นขออย่าให้ข้าพระพุทธเจ้า
 ประสบบกเบย

ข้อพระราชบัญญัติ
สำหรับปริวิเทศน์ชดถอ
ที่ปรึกษาในพระองค์

ข้อ ๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน จะทรงเลือก
จัดตั้งพระบรมวงษานุวงษ แลข้าทูลของอู่ดีพระบาท
ผู้ใหญ่ ผู้น้อย ตามแต่จะทรงเห็นควรขึ้นไว้ เปนปรีวี
ไคเนซัลดอร์สำหรับปฤษาราชการในพระองค์ แลจำนวน
ที่ปฤษาในพระองค์นั้น มากน้อยเท่าใดไม่มีกำหนด ทม
แต่พระราชประสงค์ ถ้าผู้หนึ่ง ผู้ใด ได้เป็นที่ปฤ
ษาในพระองค์ แล้วต้องรับตำแหน่งที่อยู่จนสิ้นแผ่นดิน
แล้วมีกำหนดอยู่ได้ อีก ๖ เดือน จึงต้องขาดจากที่
ปฤษาในพระองค์หมด ถ้าพระเจ้าแผ่นดินที่ได้ สืบราช
อิสริยยศใหม่นี้ จะโปรดให้เป็นที่ปฤษาในพระองค์ต่อไป
ก็ต้องตั้งใหม่ ๗



๐ ข้อ ๒ ถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน จะโปรด
ตั้งผู้ใดให้เป็นปรีวีไคเนซัลดอร์ ที่ปฤษาในพระองค์
ต้องพระราชทานสัญญาบัตร ประทับพระราชลัญจกร
มีกำหนดศักดินา เพิ่มขึ้นในยศเดิมเป็นสำคัญ แลผู้
ที่ได้รับตำแหน่งที่ปฤษาในพระองค์นี้มียศวิเศษ แลต้อง
เดินนำข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งศักดินา เสมอกันซึ่งมิได้
อยู่ในตำแหน่งที่ปฤษาในพระองค์ ๗

๑ ข้อ ๓ ผู้ที่ได้ รับตำแหน่งที่ปฤษาในพระองค์ แม้ได้สัญญาบัตรแล้ว ถ้ายังไม่ได้ ถือน้ำพระพิพัฒน์ ถวายสัตยบถตามข้อสาบถ ตำรับที่ปฤษาในพระองค์ ก่อน ก็ยังนับว่าเปนที่ปฤษาไม่ได้ ต่อได้ ถือน้ำพระพิพัฒน์ทำสัตยบถตามสาบถแล้ว ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินแล้ว จึงนับว่าผู้นั้นเปนที่ปฤษาได้ ฯ



๑ ข้อ ๔ ให้เคลิกออฟเคาน์ซิลดอร์ มีบาญชีจถหมาย รายชื่อจำนวนที่ปฤษาราชการในพระองค์ ถ้าที่ปฤษา ผู้ใดจะมีที่ไปสักเจตวัน ฤาถึงเดือน ฤาเดือนหนึ่งก็ต้งบอกเคลิก ออฟเคาน์ซิลก่อนจึงไปได้ ถ้าจะไปเกินกำหนดเดือนหนึ่งต้งทูลลา เมื่อเวลากลับมาก็ต้งบอกเคลิก ออฟเคาน์ซิลให้รู้ด้วย ถ้าที่ปฤษาผู้ใดผู้หนึ่งดอบหนีไปไม่ลา ฤาไปเกินกำหนดที่ตัวได้บอกไว้ เมื่อมีราชการจะเชิญมาปฤษาไม่ได้ตัว ที่ปฤษานั้นมีความผิด ควรจะต้งถอดเสียบจากที่ ฤาจะต้งรับโทษประการใด สักแล้วแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะทรงดำตั้นโทษ ฯ

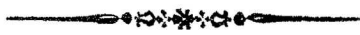


๑ ข้อ ๕ ถ้าที่ปฤษาอยู่ในกรมปรกติ ไม่มีที่ไป

ที่อื่น ถ้าเกิดออกนอกเคาน์ซิล ไปได้ มีจดหมายเชิญกำหนด
นัดเวลาแต่ที่ประชุมปรีวิเคาน์ซิลที่ปรึกษาในพระองค์ ไปได้
รับจดหมายเชิญแล้ว ต้องให้มาในที่ประชุมตามจดหมาย
เชิญ อย่าให้ขาดเวลาได้ ๗๖



๑ ข้อ ๖ ถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน จะดำรัส
สั่งที่ปรึกษานายหนึ่ง สองนาย ญามากด้วยกัน ให้เป็น
กอมมิสชัน คือข้าหลวงไปสืบราชการเรื่องใด เรื่องหนึ่ง
ปรีวิเคาน์ซิลที่ปรึกษาในพระองค์ ซึ่งเป็นผู้รับสั่ง ต้อง
ไปสืบราชการในเรื่องนั้นจนสำเร็จแล้ว ให้ มีจดหมายข้อ
ราชการทูลเกล้าฯ ถวาย ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน
ถ้าทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ ยื่นจดหมายข้อ
ราชการ ต่อที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน ถ้าผู้หนึ่ง ผู้ใด
จึงให้ ยื่นจดหมายข้อราชการตามรับสั่ง ๗๗



๑ ข้อ ๗ ที่ปรึกษานั้น ถ้าไม่ได้รับจดหมายเชิญแล้ว
ห้ามไม่ให้เข้ามาในที่ประชุมปรึกษาเป็นอันขาด เว้นไว้แต่มี
เหตุใหญ่เหตุสำคัญ เกิดขึ้นในแผ่นดินเป็นการปัตยุบัน ที่ปรึกษ
ษาทุก ๆ นาย ต้องรีบเข้ามาเตรียมในที่ประชุมให้พร้อม
กันโดยเร็ว เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน ถ้าไว้

เปรลิตเทน แลผู้ว่าการแทนไวซ์เปรลิตเทน ของเคาน์
ซิดของฟัสเตก มีราชการสิ่งหนึ่งสิ่งใด จะได้เชิญมาปรึกษา
แลจะได้ ตั้งเปนกอมมิสชัน ไซ้ ไปทำการโดยเร็ว ะ



๐ ข้อ ๘ ปรีวีไคเนซัลดอร์ ที่ปรึกษาานั้น ไม่มีเงินเดือน
ถ้าได้ รับตำแหน่งราชการ ในที่ปรึกษาตลอด ๑๐ ปี โดย
เรียบร้อยภักดีต่อราชการ หมั่นเอาใจใส่สืบคิดราชการอยู่
แล้ว ได้เงินเบี้ยหวัดเงินเดือนยังไม่ ถึงปีละยี่สิบชั่ง พระ
บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะทรงโปรดให้ ได้ รับพระราช
ทานเงินเบี้ยเลี้ยงจนตลอดชีวิตในปีหนึ่ง รวมทั้งเบี้ยเลี้ยง
เงินเดือนอื่น ๆ ไม่ให้ ทำยี่สิบชั่งลงมาตามที่ปรึกษาได้รับราชการ
ตำแหน่งอื่นอยู่ด้วย ได้เบี้ยหวัดถึงปีละยี่สิบชั่งขึ้นไปแล้ว
พระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินจะโปรดพระราชทานเบี้ยเลี้ยง
เพิ่มให้ด้วยก็ได้ รายเงินเบี้ยเลี้ยงนี้ เปนเงินส่วนทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานสำหรับรักษาเกียรติยศ
ตำแหน่งที่ปรีวีไคเนซัล ที่มีความภักดีต่อราชการ
จนตลอดอายุ ะ



๐ ข้อ ๙ ถ้าที่ปรึกษาผู้หนึ่ง ผู้ใด ทำความผิดความ
ชั่วอนาจาร ไม่สมควรแก่ยศศักดิ์ พระบาทสมเด็จพระ

พระราชบัญญัติสำหรับปรีวีไคเนซัล

๓๓

พระเจ้าแผ่นดิน จะถอดผู้นั้นเสียจากที่ตำแหน่งยศ แลจะ
ไม่พระราชทาน เงินเบี้ยเลี้ยงรับยศต่อไป

ฯ

—*—

๑ ข้อ ๑๐ ถ้าที่ปรึกษาผู้ใดได้รับ จกหมาย เชิญ
มาในที่ประชุมปรึกษา เกณฑ์ซิดดอร์ออฟสเตท ฤ็จะประ
ชุมแต่ปรีวีไคเนซัลก็ดี ต้องประพฤติธรรมเนียมให้ถูกต้อง
ตามกฎหมายข้อพระราชบัญญัติ สำหรับเกณฑ์ซิดดอร์ออฟ
สเตท คือที่ปรึกษาราชการแผ่นดินทุกข้อ

ฯ

—*—

๑ ข้อ ๑๑ ถ้าคราวใดพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินทรง
ให้ที่ปรึกษาราชการในพระองค์ มาช่วยเท่าใดประชุมกันเป็น
กอมมิทตี ปรึกษาสืบสวนข้อราชการ แลชำระความเรื่องหนึ่ง
เรื่องใดก็ทำให้ผู้ ที่ต้องประชุมนั้นจับฉลาก เลือกในพวกเดียว
กันนั้น ยกขึ้นเป็นשרמןคือหัวหน้าคนหนึ่ง แล้วประชุมปรึก
ษาราชการกันไปตามธรรมเนียมเกณฑ์ซิดดอร์ออฟสเตท

ฯ

—*—

๑ ข้อ ๑๒ ผู้ซึ่งได้รับยศที่ปรึกษาแล้วถึงจะไม่มียศตำแหน่ง
อื่นเลย ก็เล่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินในท้องพระโรง
ฤ็เล่าเป็นการปริยเวศ ตามธรรมเนียมได้ ถึงผู้นั้นจะเป็นกรม
ชั้น ก็ไม่ต้องให้หน้าในกรมนั้นนำเล่า ถ้าจะใคร่เล่นนอกจากเวลา

ที่เสด็จออกท้องพระโรงถวายพระพรตามธรรมเนียม ก็ให้ตั้ง
ทูลขอกราบบังคมทูลก่อนทุกครั้งแล้วแต่จะทรง พระกรุณาโปรด



- ๑ ข้อ ๑๓ ที่ปรึกษาผู้หนึ่งผู้ใดก็ดี ได้ทราบ เหตุการณ์อย่าง
หนึ่ง อย่างใด ซึ่งเป็นเหตุสำคัญแน่นอนแล้ว ให้กราบบังคม
ทูลพระกรุณาโดยเร็ว ถ้าปิดบังรั้งรอไว้ต้องมีความผิด
๑ ข้อ ๑๔ ถ้ากราบบังคมทูลพระกรุณาข้อใด ข้อหนึ่ง
ให้เขียนจดหมาย ลงชื่อด้วยลายมือเป็นสำคัญให้ไปนกราบ
นอน เว้นแต่กราบทูลตอบในเวลาเมื่อทูลถาม



- ๑ ข้อ ๑๕ พระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดินโปรดให้มี
หนังสือ จดไว้ในสมุดบาญชีซึ่งแจ้งการที่ปรึกษาสำหรับตัว
ทุก ๆ นาย แต่ที่ได้ช่วยคิดราชการถวายสำหรับจดหมาย
ราชการในข้อความที่ได้ช่วย เกณฑ์ชิดอรัยออฟสเตต
ทุกอย่างในจำนวนนี้หนึ่ง เกณฑ์ชิดอรัยออฟสเตต ประชุมจะ
ปรึกษากันก็ครั้ง แต่ประจักษ์เกณฑ์ชิดอรัย ได้ไม่ช่วยปรึกษา
การด้วยข้อใดบ้าง เกล็ดออฟเกณฑ์ชิด ต้องจดหมายคราว
ไว้ให้แจ้งชัด เมื่อถึงกำหนดครบปีหนึ่งแล้ว เกล็ดออฟเกณฑ์
ชิดต้องนำสมุดบาญชีขึ้นทูลเกล้าฯ ฎหมาย ปีละครั้งทุกปี แต่
สมุดบาญชีนั้นต้องรักษาไว้ เป็นของสำหรับแผ่นดินสืบไป

๑ ว่าด้วยกอมมิตีออฟ ปรีวิเกนส์ ชิล

๗๖

๑ ข้อ ๑๕ ถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน จะทำ
 ราชสั่งให้ ที่ปลุกษผู้ใด ผู้หนึ่ง เปนกอมมิตีสำหรับราชการ
 แลชำระความเรื่องใด เรื่องหนึ่ง ต้องมีอำนาจเหมือนศาล
 รับสั่งทุกประการ ถ้าผู้ ที่ต้องคดีเข้ามาถึงในที่ประชุมแล้ว
 ให้เข้ร้แนมตามก่อน แล้วผู้อื่นจะถามต่อไปก็ได้ เสมียน
 ต้องเขียนจดหมายไว้ ทั้งคำถามแลคำให้การทุกอย่าง ๗๖

๑ ข้อ ๑๖ ถ้าชำระได้ความจริงแล้ว ผู้ซึ่งเปนกอม
 มิตีทุก ๆ นาย ปลุกษกัน ทำสภาระบบความมีสำเนา
 ตามคำที่ปลุกษมาให้การเปนใจความย่อ ๆ แลแจ้งความ
 ปลุกษของท่าน กอมมิตีด้วย ถ้ากอมมิตีไม่พร้อมใจ
 ความเห็นไม่รวมเปนอย่างเดียวกัน ให้ ทำจดหมายสภาระบบ
 ให้ครบถ้วนตามที่เห็นต่างกันนั้น แล้วให้จับฉลากกันฝ่าย
 ไหนจะมากจะน้อย สาระบบ ซึ่งมีคนเห็นด้วยมากนั้น
 ต้องถือเปนสภาระบบของกอมมิตีนั้น แต่กอมมิตีที่ไม่เห็น
 ความร่วมกัน ก็ต้องทำสภาระบบตามความคิดของตนทุก
 เกด ๑ ตามสภาระบบนั้นให้ทรงทราบทั้ง ๒ ฝ่าย ๗๖

๑ ข้อ ๑๗ ถ้ากอมมิตีชุมนุมกันครั้งแรก จะเลือก
 จิตให้ผู้ใดเป็นเซร์แมน ผู้นั้นจะครองที่เซร์แมน
 และมีอำนาจการกอมมิตีได้ทุกอย่าง จนสิ้นธุระ
 กอมมิตีคราวนั้น ถ้าสิ้นธุระ กอมมิตีครั้งนั้นแล้ว
 เซร์แมนสิ้นอำนาจ ถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าแผ่นดิน
 โปรดเกล้าฯ ตั้งผู้ใดเป็นเซร์แมน ผู้นั้นจะเป็นเซร์แมน
 มีอำนาจยืดยาวไปตลอดเวลา กว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้า
 แผ่นดินจะให้ยกเลิกจากอำนาจนั้น ๗



๑ ข้อ ๑๘ ในที่กอมมิตี นั้นประชุมปรึกษาข้อ
 ราชการและราชการนั้น จะยอมให้เป็นการเปิดเผยให้คน
 ทั้งปวงมาฟังฤาจะเป็นการลับ ห้ามไม่ให้ใครเข้ามาฟัง
 ก็ได้ สุดแล้วแต่กอมมิตีจะบังคับ แต่จะห้ามท่านเสนาบดี
 แลแก่น้ำจิตลอร้อฟสเตดด้วยนั้นไม่ได้ เกลือกออฟเกนน้ำจิต
 เป็นพนักงานจัดการเสมีน แลจัดการหนังสือต่าง ๆ
 ของกอมมิตี ต้องตั้งเสมีนดำรงไว้ในกอมมิตี ๆ
 ละคน ๆ เสมีนซึ่งเกลือกออฟเกนน้ำจิต ได้จัดตั้ง
 ไว้แล้ว ต้องมาประจำทำการจนตลอดเรื่อง ห้ามไม่ให้
 เกลือกออฟเกนน้ำจิต เปลี่ยนเขาคนอื่นมาใช้แทนเสมีน
 เว้นแต่เสมีนที่ตั้งไว้ นั้น มีเหตุมามิได้ ๗

คำสาบ
ปริวิเคนซ์ดอร์
คือที่ปฤยาราชกรในพระองค์

๑๐๐

๐ ข้าพระพุทธเจ้า ขอกระทำการสัตย์ ถวายใน
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้า เจ้าแผ่นดินสยาม เณระพระ
ศรีรัตนไตรย์ พระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า
แลผู้ซึ่ง แดสิ่งซึ่งใหญ่เป็นประธานในสกลโลกย์ ทั้ง
เทพยดาซึ่งมีมเหศวรศักดิ์กษัตริย์ ทรงแทพยักษ
ทวงพิทยโสท มีฤทธิ มีอำนาจ แผ่ไปทั่วสกลเมตติ
อาจรั้ อาจเหน การสุจริต การทสุจริต ในดวงจิตของ
มนุษย์ทั้งปวงทั่วทุกสถาน จงเป็นสักขีพยาน แก่ข้า
พระพุทธเจ้า ด้วยบัดนี้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ยกย่องตั้ง ข้า
พระพุทธเจ้าไว้ในท่งกมนทิ คือที่ปกครองราช
การในพระองค์ ข้าพระพุทธเจ้าจะตั้งใจสมาธิที่ดี กระทำ
สัตย์สัตย์สาปด้าว ถวายตามข้อคำสาปด้าวทั้ง ๗ ข้อ
ด้วยความเต็มใจจะไม่เป็นแต่สักว่าออกกรจิเกท ะ

๐ ข้อ ๑ ข้าพระพุทธเจ้า จะกราบทูลปฤชาใน
ข้อใด ข้อหนึ่งนั้น จะกราบทูลด้วยเต็มสติปัญญา แด่เต็ม

ความคิด ตริตรองซึ่งข้าพระพุทธเจ้าเห็นว่าเปนการดีมี
คุณเปนความเจริญ แลข้าพระพุทธเจ้าจะไม่ทอดธุระใน
การ ซึ่งตัวข้าพระพุทธเจ้าจะ มาประชุมปฤษาราชการใน
ที่ลงกมนกิริสทุก ๆ ครั้ง แลจะเอาใจใส่บ่งกัณรักษา
เก็บรักษาศักดิ์ในสภา ให้เต็มกำลัง เพื่อจะให้การซึ่งได้
ปฤษาในลงกมนกิริสกา สำเร็จได้ด้วยดี แลจะไม่ให้
ข้อเลียงยศศักดิ์ของลงกมนกิริส เลื่อมลุ่มไป ะ



๐ ข้อ ๒ ข้าพระพุทธเจ้าจะกราบทูลปฤษากการสิ่ง
ใด ๆ จะคิดให้ไปเก็บรักษาศักดิ์เปนการเจริญ ^{สมใจพระเจ้า} แลพระบาท
สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ^{สมใจพระเจ้า} เปนคุณ เปนประโยชน์
แก่แผ่นดินให้ราษฎรมีความสุข โดยความชอบธรรมทุกประ
การ เกียรติพระกรุณาโปรดให้ข้าพระพุทธเจ้าไปทำราช
การสิ่งใด ถ้าข้าพระพุทธเจ้าจะกราบทูลพระกรุณา ด้วย
ได้ทราบเหตุการสิ่งใดมา ข้าพระพุทธเจ้าจะไม่ลำเอียง
คิดหักเลี้ยวให้เสียความจริงใจ เพราะเห็นแก่คนที่
ข้าพระพุทธเจ้ารักใคร่ แลญาติพี่น้องบุตรภรรยา แลผู้
มีคุณ แลข้าพระพุทธเจ้าจะไม่คิดหนีความจริง เพราะ
กลัวท่านผู้ มีอำนาจ แลกลัวความพยานาทุกแนวแลจะ
ไม่กลัวความจริงเป็นเท็จ กลัวเท็จเป็นจริง เพราะผู้ ซึ่ง

ข้าพระพุทธเจ้า เกิดยากจึงไม่ชอบ

ฯ

๐ ข้อ ๓ การตั้งใจที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระราชดำริห์ ไว้ ในที่องคมนตรีเสก
ซึ่งยังไม่เป็นระเบียบ ข้าพระพุทธเจ้าจะรักษากรรมข้อ
นั้นไว้ ให้เป็นการถวัลย์ให้แพร่หลายได้

ฯ

๐ ข้อ ๔ ข้าพระพุทธเจ้าจะไม่ทำการผิดกลับเอาเท็จ
เป็นจริง เพราะเห็นแก่อามิสสินบน แดผลประโยชน์
ในตน แดเพราะเชื่อคำคนยุยง ข้าพเจ้าให้เสีย
จากสิ่งผิดทรง

ฯ

๐ ข้อ ๕ การตั้งใจที่ได้ไปถูกขาดตกลงกันแล้ว ข้าพระ
พุทธเจ้าจะเอาใจใส่ช่วยแก้ไขอุปสรรค ในการซึ่งไปถูกขาด
ตกลงกันนั้นให้มั่นคงแข็งแรง

ฯ

๐ ข้อ ๖ ถ้าผู้ใด ผู้หนึ่ง จะขึ้นทางรัชชางค์การ
ซึ่งได้ไปถูกขาดตกลงกันแล้ว ข้าพระพุทธเจ้าจะเป็นผู้ตอบ
โต้ต่อสู้กับผู้หนึ่ง ให้โดยสติปัญญาความคิดเค้นกำลัง
นานแห่งข้าพระพุทธเจ้า ถ้าผู้ใดจะคิดประทุษร้ายกับ

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
เจ้าชายวชิรวิชญ์

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ด้วยเหตุใด
เหตุหนึ่ง ข้าพระพุทธเจ้า จะรับผิดชอบต่อผู้ใด
ถึงสิ้นชีวิต

ฯ

๑ ข้อ ๗ ข้าพระพุทธเจ้าจะตั้งใจรักษาประเพณีทำให้

สมควรแก่แบบอย่าง อรรณพนิยมสงกมนทรี ซึ่ง

เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์กะตัญญู แลรักใคร่ในพระบาท

สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ไม่คิดประทุษร้ายด้วย

กบฏจากราษฎรทุกประการ ข้าพระพุทธเจ้าขอรับประเพณี

อรรณพนิยมตามคำสาบาน 1 ที่ข้าพระพุทธเจ้าถวายสัตย์

นุสัถยทั้ง ๗ ข้อนี้จึงทุกประการ ถ้าข้าพระพุทธเจ้ามิได้

ดำรงคงอยู่ในความสัตย์นุสัถย ข้อใด ข้อหนึ่งไว้ ขอ

นางสิ่งซึ่งเปนนใหญ่เป็นประธานในสถลโลกย์ แลอำนาจ

เทพยดาซึ่งรักษายุติธรรม แลโทษแห่งวจีทุจริต จง

ทลโทษทุกขโทษ ให้ ถึงข้าพระพุทธเจ้าจนถึงชีวิตันตตาย

ด้วยความลำบากให้เหน็จระจกษแก่ทลโลกย์ในขณนี้

หนึ่ง ทางใดซึ่งเป็นช่องจะให้ ได้ถึงความสุข ความเจริญ ใน

ภพนี้แลภพหน้า ทางนั้นขออย่าให้ ข้าพระพุทธเจ้า

ประสพภพเลย

ฯ

๑ พระราชบัญญัติ สำหรับแก้ไขผิดข้อผิดพลาด คือที่
ปฎิหารราชการแผ่นดิน แลปฏิวัติแก้ไข คือที่ปฎิหารใน
พระองค์นี้ ได้ตั้งไว้แต่ต้นวันชาติไทย เดือนแปด
บุรพสาธิต ขึ้นค่ำหนึ่ง ปีจอฉศก จุลศักราช ๑ ๒ ๓ ๖
เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัตยุบันนี้ ราช